Förskollärarprogrammet

Pre-school Teacher Programme
210 hp

L1FOR

Gäller från: 2024 HT

Fastställd av

Styrelsen för utbildningsvetenskap

Fastställandedatum

2020-06-04

Reviderad av

Utbildningsvetenskaps nämnd för kursplaner

Revideringsdatum

2021-03-12; 2021-05-25; 2021-11-01; 2022-03-08; 2023-12-19

Diarienummer

LiU-2023-00178; LiU-2022-00831; LIU-2020-02080; LiU-2021-01234; LiU-2021-01234

Gavs första gången

HT 2011

Gavs sista gången

Ersätts av

Inledning

Förskollärarutbildningen vid Linköpings universitet är en akademisk professionsutbildning som är utformad enligt de övergripande målen för utbildning inom högskolan, fastställda i Högskolelagen (1992:1434). Högskoleförordningen (1993:100) samt i Förordning (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare.

Utbildningens syfte är att den studerande genom teoretiska och erfarenhetsbaserade studier skall utveckla de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som är nödvändiga för att uppfylla examensordningens mål för förskollärarexamen. För att uppnå detta syfte tar utbildningen sin utgångspunkt i aktuell och relevant forskning i nära samspel med aktuell och beprövad yrkeserfarenhet.

Mål

Mål för Förskollärarexamen enligt Högskoleförordningen:

För förskollärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som förskollärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För förskollärarexamen ska studenten

- visa sådana kunskaper inom det förskolepedagogiska området och sådana ämneskunskaper, inbegripet kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen,
- visa sådana kunskaper i förskoledidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det förskolepedagogiska området och inom de ämnesområden som utbildningen avser samt för yrkesutövningen i övrigt,
- visa fördjupad kunskap om barns kommunikation och språkutveckling,
- visa kunskap om grundläggande läs-, skriv- och matematikinlärning,
- visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för yrkesutövningen,
- visa kunskap om praktiska och estetiska läroprocesser,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, och
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia.

Färdighet och förmåga

För förskollärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att möta barnens behov av omsorg och att skapa förutsättningar, inbegripet genom lek och skapande verksamhet, för alla barn att lära och utvecklas,
- visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet,
- visa förmåga att tillämpa sådan förskoledidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det förskolepedagogiska området och inom de ämnesområden som utbildningen avser samt för yrkesutövningen i övrigt,
- visa förmåga att ta till vara barns kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje barns lärande och utveckling,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje barns lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra tillgodose barns behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet specialpedagogiska insatser för barn med neuropsykiatriska svårigheter,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera barns allsidiga lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och informera och samarbeta med vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra förskolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av barn,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten tillägna sig färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För förskollärarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot barn och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt

beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

Innehåll

Förskollärarexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 210 högskolepoäng.

Förskollärarutbildningen vid Linköpings universitet består av följande utbildningsområden:

- Utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng
- Studier inom det förskolepedagogiska området, inklusive relevanta ämnesområden som omfattar 120 högskolepoäng, varav ett självständigt arbete om 15 högskolepoäng inom det förskolepedagogiska området.
- Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) om 30 högskolepoäng, förlagd inom relevant verksamhetsområde.

Studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan ska anknyta till den kommande yrkesutövningen och omfatta följande:

- skolväsendets historia, organisation och villkor samt värdegrunden i förskolan och skolan, innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna,
- läroplansteori och didaktik,
- vetenskapsteori och forskningsmetodik,
- utveckling och lärande, som ska ha ett tvärvetenskapligt perspektiv där kognitionsvetenskap ingår, samt specialpedagogik,
- sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- uppföljning och analys av lärande och utveckling för arbete som förskollärare och
- utvärdering och utvecklingsarbete.

Den utbildningsvetenskapliga kärnans innehåll återfinns i separata kurser. Dessa kurser har dock en tydlig relation till ämnes-/områdesdidaktiska samt verksamhetsförlagda moment i ämnes-/områdesstudierna. Didaktiska och vetenskapliga färdigheter och förhållningssätt utgör programövergripande progressionsstråk, vilka genomsyrar kursinnehåll och examination i samtliga delar av utbildningen. Utbildningen uppmärksammar och ger stöd för, kritisk reflektion kring, lärandets och undervisningens genus-, klass- och etnicitetsdimensioner. Den verksamhetsförlagda utbildningen ingår som integrerade moment i ämnes-/områdesstudierna, studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan samt som en längre fristående del i slutet av utbildningen. Ingående kurser är relevanta för förskollärarens verksamhet och svarar mot högskoleförordningens mål för förskollärarexamen.

Profiler

Global profil

Den globala profilen utgörs av moment som ger mer erfarenhet och kunskap om internationella/globala frågor än vad som obligatoriskt ingår i programmet. Momenten är var för sig valbara för samtliga studenter på programmet men studenter som vill följa den globala profilen måste ha slutfört ett antal moment enligt kriterier nedan.

Uppfyllandet av profilens villkor avgörs av programansvarig utbildningsledare efter ansökan från student. En genomgången profil resulterar i ett omnämnande i examensbeviset samt ett intyg där mer detaljerat innehåll framgår.

Följande kriterier krävs för att ta förskollärarexamen med global profil:

- Utlandsstudier (VFU eller kurs) motsvarande minst fyra veckors heltidsstudier med relevans för programmet.
- Genomförd kurs om 3 hp som introducerar och följer upp studier eller verksamhetsförlagd utbildning (VFU) utomlands. (Kursen läses som fristående kurs och ingår ej i examen).

Samt ett av följande alternativ:

- Minst 4 veckors VFU utomlands utöver det som ev. ingår i utlandsstudierna ovan
- Fullföljd sommar/fält- eller ämneskurs utomlands
- Aktivt deltagande i internationell akademisk konferens (i Sverige eller utomlands)
- Fullföljd kurs på engelska tillsammans med inresande studenter i Sverige
- Aktivt arbete med internationalisering på hemmaplan under en längre sammanhållen tid, till exempel utskottsarbete Internationella Relationer (LSEK)
- Avslutande examensarbete vars empiri samlats in utomlands eller vars huvudsakliga frågeställning behandlar mångkulturalitet, globalisering, mänskliga rättigheter eller de globala målen om hållbar utveckling (SDG:s).

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet på grundnivå samt Naturkunskap 1b eller 1a1 och 1a2 samt Samhällskunskap 1b eller 1a1 och 1a2 samt Engelska 6

alternativt

Grundläggande behörighet på grundnivå samt Naturkunskap nivå 1b alternativt Naturkunskap nivå 1a2 samt Samhällskunskap nivå 1b alternativt Samhällskunskap nivå 1a2 samt Engelska nivå 2

Examensbenämning på svenska

Förskollärarexamen

Examensbenämning på engelska

Degree of Bachelor of Arts in Pre-School Education.

Särskild information

Examination och betyg

Examination inom ramen för förskollärarutbildningen är yrkesrelevant och pedagogiskt motiverad. Detta innebär att examinationen ses som ett lärtillfälle och en viktig del av den studerandes successiva utveckling av yrkeskunnande och yrkesidentitet. Andra viktiga aspekter är att examinationen är rättssäker och kunskapskontrollerande. Utgångspunkten är de lagar, förordningar och lokala regelverk som styr verksamheten och den studerande bedöms utifrån de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som anges i kursplanernas lärandemål. Vid all examination är examinator skyldig att övertyga sig om den studerandes individuella prestation och om prövningsobjektets äkthet, det vill säga att det är studenten ifråga som har genomfört examinationen.

Under utbildningen förekommer varierade examinationsformer. Formerna för examination anges i kursplanen för respektive kurs.

Examinationen av tillämpade sociala och didaktiska lärarförmågor i verksamhetsförlagd utbildning sker genom systematiserad och dokumenterad observation i slutet av den studerandes VFU-period. Handledaren (förskollärare med handledaruppdrag på VFU-platsen) prövar och dokumenterar den studerandes förmåga och förhållningssätt och överlämnar därefter underlag till examinator som examinerar den studerande. Examinationen av tillämpade sociala och didaktiska lärarförmågor under den verksamhetsförlagda utbildningen är begränsad till tre examinationstillfällen per kurs, vilket framgår i respektive kursplan.

Inom utbildningen används en tregradig betygsskala (Väl godkänd, Godkänd eller Underkänd) om inte kursen eller momentets karaktär särskilt motiverar en tvågradig skala. Detta framgår i respektive kursplan.

Examensbevis

Studerande som med godkänt resultat genomgått kurser i tillräcklig omfattning inom Förskollärarprogrammet får efter begäran till Examensenheten examensbevis. I examensbeviset skall framgå vilka kurser den studerande har fullgjort och i förekommande fall uppgifter om uppfyllande av global profil. Dessutom redovisas titel på det examensarbete och eventuella övriga uppsatser omfattande minst 15 hp som den studerande skrivit under utbildningen.

Avsteg från utbildningsplan

Om det föreligger synnerliga skäl får rektor i särskilt beslut ange förutsättningarna för, och delegera rätten att besluta om, tillfälliga avsteg från denna utbildningsplan.

Programplan

Termin 1 (HT 2026)

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	VOF
970G32	Utbildningsvetenskaplig kärna: Förskolans samhälleliga roll, allmändidaktik och det demokratiska uppdraget	13.5	GXX	v202634-202643	O
970G33	Utbildningsvetenskaplig kärna, verksamhetsförlagd utbildning 1	1.5	GXX	v202642-202642	O
970G34	Utbildningsvetenskaplig kärna: Utveckling och lärande	7.5	GXX	v202644-202648	O
970G35	Utbildningsvetenskaplig kärna: Dokumentation, uppföljning och utvärdering i förskolans praktik	7.5	GXX	v202649-202703	O

Termin 2 (VT 2027)

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	VOF
970G42	Förskolans pedagogiska uppdrag i relation till barns livsvillkor, lek, utveckling och lärande	12	GXX	v202704-202711	O
970G46	Förskolepedagogik, verksamhetsförlagd utbildning 2	6	GXX	v202712-202720	O
970G43	Förskolepedagogik - Estetiska lärprocesser, skapande och lärande	12	GXX	v202714-202723	O

Termin 3 (HT 2027)

Preliminära kurser

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	VOF
970G11	Matematiklärande i förskolan	12	GXX		O
970G40	Barns språkliga utveckling och kommunikation 1, Språk som form, interaktivt medel och medierande redskap	12	GXX		O
970G47	Förskolepedagogik, verksamhetsförlagd utbildning 3	6	GXX		O

Termin 4 (VT 2028)

Preliminära kurser

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	VOF
970G09	Teknik och naturvetenskap - inne, ute, borta och hemma	12	GXX		O
970G15	Barns språkliga utveckling och kommunikation 2, Grundläggande läs- och skrivlärande	15	GXX		O
970G48	Förskolepedagogik, verksamhetsförlagd utbildning 4	3	GXX		O

Termin 5 (HT 2028)

Preliminära kurser

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	VOF
970G16	Förskolepedagogik, Samverkansprocesser i förskolan	10.5	GXX		O
970G17	Förskolepedagogik, Förskolans pedagogiska innehåll och mål i relation till barns utveckling och livsvillkor	4.5	GXX		O
970G38	Förskolepedagogik, Verksamhetsförlagd utbildning	7.5	GXX		O
970G44	Förskolepedagogik, estetiska uttrycksformer och barnkultur i förskolans undervisning	7.5	GXX		O

Termin 6 (VT 2029)

Preliminära kurser

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	VOF
970A04	Förskolepedagogik 7, Pedagogisk ledning i förskolan	7.5	AXX		O
970A05	Utbildningsvetenskaplig kärna 7, Utvärdering och utveckling av förskolans verksamhet	7.5	AXX		O
970G20	Utbildningsvetenskaplig kärna 5, Sociala relationer och förskollärares ledarskap	7.5	GXX		O
970G21	Utbildningsvetenskaplig kärna 6, Specialpedagogik	7.5	GXX		O

Termin 7 (HT 2029)

Preliminära kurser

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Veckor	VOF
970A06	Avslutande verksamhetsförlagd utbildning	6	AXX		O
970G36	Examensarbete inom det förskolepedagogiska området	15	GXX		O
970G45	Utbildningsvetenskaplig kärna: Vetenskap, teori och metod	9	GXX		O

Hp = Högskolepoäng
VOF = Valbar / Obligatorisk / Frivillig
*Kursen läses över flera terminer